הַקּוֹרָה וּבֵין כְּנֶגֶד הַלָּחִי, * מִפְּנֵי שֶׁמִּצְטָרֵף לַכַּרְמְלִית שֶׁאֲצָלוֹ שֶׁמָּצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנֵעוֹר: **ה** (כח) שאַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ (כט) תַּחַת הַקּוֹרָה, לֹא יֵשֵׁב אָדָם בְּרֹאשׁ הַמָּבוֹי וְחַכָּץ בְּיָדוֹ, שֶׁמָּא יִתְגַּלְגֵּל הַחַכָּץ מִיָּדוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְיבִיאֶנּוּ אֵלָיו כֵּיוָן שֶׁאֵין הֶכֵּר בֵּינוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. תאֲבָל עַל פֶּתַח הֶחָצֵר, מֻתָּר, בֵּין פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בֵּין פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הֶכֵּרָא: **ו** אנָשִׁים הַיּוֹשְׁבוֹת עַל פֶּתַח הַמָּבוֹי וְכַדַּיֶּהָן בְּיָדָן, אֵין מְמַחִין בְּיָדָן, דְּכֵיוָן (ל) דְּמִידֵּי דְּרַבָּנָן הוּא מוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגוֹת וְלֹא מְזִידוֹת: **ז** בּמָבוֹי (לא) שֶׁנִּטְּלוּ קוֹרוֹתָיו אוֹ לְחָיָיו בְּשַׁבָּת, אַף עַל פִּי גשֶׁהַתֵּר לְמִקְצָת שַׁבָּת, (לב) אָסוּר מִשָּׁם וְאֵילָךְ בֵּין פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בֵּין פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית. דוְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּהָנֵי מִילֵּי בְּעִיר שְׁאֵינָהּ מֻקֶּפֶת חוֹמָה, * אֲבָל בְּעִיר (ג) (לג) מֻקֶּפֶת חוֹמָה מֻתָּר. הַגָּהּ: וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה וּלְהַתִּיר. וְכָל זֶה שָׁהָיָה רָאוּי לַעֲמֹד כָּל הַשַּׁבָּת, אֲבָל אִם הָיָה (ד) (לד) עוֹמֵד לִסְתֹּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אָסוּר לְאַחַר שֶׁנִּסְתַּר. (לה) וְאִם סָפֵק אִם נִסְתַּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת אוֹ לֹא, (לו) אָזְלִינַן לְקֻלָּא (תרומת הדשן סימן ע"ג): **ח** המָבוֹי (לז) שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ וְנִשְׁבְּרָה הַקּוֹרָה, אוֹתוֹ חֶצֵר שֶׁהֶעֱרוּב מֻנָּח בּוֹ וַחֲצֵרוֹת (לח) הַפְּתוּחוֹת לוֹ, מֻתָּרוֹת, אֲבָל חֲצֵרוֹת (לט) שֶׁאֵין פְּתוּחוֹת לְאוֹתוֹ חָצֵר (ה) [ה] (מ) אֲסוּרוֹת:

בֵּאֵר הֵיטֵב

סָעִיף כ"ו (ס"ק כז) מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם: **ז** (ג) מֻקֶּפֶת. דְּהַיְנוּ כְּחֵצֶר אַחַת, וּכְשֶׁנָּפַל הַתִּקּוּן אֵין הָפְסֵק בֵּינָם לְאֵינָם יְהוּדִים וְהָוֵי כְּחֵצֶר שֶׁלֹּא עָרְבוּ דְּאָמְרִינַן שֶׁשָּׁבַת הוֹאִיל וְהַתֹּרָה הַתִּירָה, דְּהָוֵי מְחִיצוֹת הַהֵיצוֹנוֹת קְיָמוֹת. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב סִימָן שע"ד סָעִיף ב' וְעַיֵּן סִימָן שס"ג סָעִיף כ"ו וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג): (ד) עוֹמֵד. פְּרוּשׁ, כְּגוֹן בְּמָקוֹם שֶׁשְּׁכִיחוּ אֵינָם יְהוּדִים שֶׁמְּקַלְקְלִין הָעֵרוּב בְּאוֹתוֹ לַיְלָה: **ח** (ה) אֲסוּרוֹת. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו). וְדַע דְּאוֹתָן חֲצֵרוֹת הָאֲסוּרוֹת לְטַלְטֵל, אֲפִלּוּ בְּבַיִת אֶחָד אָסוּר מֻחְדָּר לְחַדֵּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ש"ע סָעִיף ג' עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ לְהַזְהִיר עַל זֶה בְּמָקוֹמוֹת שֶׁאֵין אִסּוּר חוֹתָמוֹת שֶׁבַּקַּרְקַע יֵשׁ לוֹמַר דְּלָאו דְּאוֹרַיְיתָא וְאִם כֵּן הֶעֵרוּב חָזֵי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (וְאַף דְּאִיהוּ גּוּפֵיהּ כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, שְׁאנִי הָכָא דְּאִם הָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ח [ה] אֲסוּרוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ה). וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שס"ו סָעִיף קָטָן י'. כָּתַב גַּם כֵּן בְּשֵׁם הַשֵּׁ"ת (סק"ג), וּכְאָבָן הָעזֹר (ס"ח ד"ה מבוי שנשתתפו בו) צָדַד לְהַתִּיר אִם אֵין מַפְסִיק בֵּינָם לַעֲרוּב רַק כַּרְמְלִית, דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת הָוֵי מְצִי לְאַתּוּיֵי לַעֲרוּב גַּבֵּיהּ. וּכְשׁוּ"ת נוֹדַע בִּיהוּדָה מַהְדּוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן מ' כָּתַב דְּלֹא"א, דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לֹא מְהַנֵּי רְאוּי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֶלָּא צָרִיךְ שֶׁכָּל הַשַּׁבָּת יִהְיֶה כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים שָׁם וּמְיֻחָד לְאוֹתוֹ בַּיִת, וְכֵיוָן שֶׁכָּל הַשַּׁבָּת הָרְשׁוּת שֶׁהֶעֱרוּב מֻנָּח שָׁם נִפְרָד מֵאוֹתוֹ בַּיִת וְגַם תְּחִלַּת הֶעֱרוּב כֵּן הוּא, לֹא שַׁיָּךְ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת קוֹנֶה עֵרוּב. וְגַם הָאֻכָּן הֶעָזוֹר לֹא הֶחְלִיט זֶה וְהִנִּיחַ בְּצָרִיךְ עִיּוּן. וְעַיֵּן שָׁם סִימָן ל"ט בְּעִיר שֶׁנִּתְחַתְּמָה הַבַּיִת הַבְּנוּיָה מִשְּׁנֵי הַמְּדִינָה עֲבוּר מס הַפֶּלֶךְ, וְהֶעֱרוּב מֻנָּח שָׁם, יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּנהִי מִצַּד אִסּוּר חוֹתָמוֹת שֶׁבַּקַּרְקַע יֵשׁ לוֹמַר דְּלָאו דְּאוֹרַיְיתָא וְאִם כֵּן הֶעֵרוּב חָזֵי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (וְאַף דְּאִיהוּ גּוּפֵיהּ כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, שְׁאנִי הָכָא דְּאִם הָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

פָּסַק בְּסֵפֶר אֶבֶן הָעוֹזֵר (ס"ה ד"ה אוסר), (כו) וּבְכָרְמִי אִם הַקּוֹרָה רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וּבְרִיאָה לְקַבֵּל מַעֲזִיבָה בְּוַדַּאי מֻתָּר אֲפִלּוּ פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית, דְּפִי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם וַחֲשִׁיבָא מְחִיצָה: **ה** (כח) אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּדַוְקָא עַל צַד הַמַּקְרֶה וְהַהֶזְדֵּמֵן מֻתָּר לְטַלְטֵל שָׁם חֲפָצָיו לְעֵת הַצָּרֶךְ, אֲבָל לֹא יֵשֵׁב שָׁם בְּקֶבִיעוּת וְחַכָּץ בְּיָדוֹ וְכוּ' [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ט)]: (כט) תַּחַת הַקּוֹרָה. וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יֵשֵׁב אֵצֶל הַלָּחִי [גְּמָרָא (שבת קמא.)]. וְאָפְשָׁר דְּכְשֶׁיֵּשׁ בּוֹ צוּרַת הַפֶּתַח, שָׁרֵי, דְּמִקְּרֵי הֶכֵּרָא. וּמִיהוּ בְּצוּרַת הַפֶּתַח שֶׁלָּנוּ שֶׁגָּבוֹהַּ מְאֹד, בְּוַדַּאי אָסוּר, דְּלֵית הֶכֵּרָא, (כז) וַאֲפִלּוּ אִם הַמָּבוֹי פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית דְּהוּא רַק חֲשָׁשָׁא בְּמִלְּתָא דְּרַבָּנָן, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּשֵׁכִיחָא לְאִתְּשׁוּלֵי [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ט)]: **ו** (ל) דְּמִידֵּי דְּרַבָּנָן הוּא. וַאֲפִלּוּ בְּמִידֵּי דְּאוֹרַיְיתָא, אִי יָדְעִינַן שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ לָנוּ, אֵין לוֹמַר לָהֶם אִם לֹא דָּבָר שֶׁמִּפְרָשׁ בַּבָּרָא בְּהֶדְיָא, כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן תר"ח סָעִיף ב', עַיֵּן שָׁם: **ז** (לא) שֶׁנִּטְּלוּ קוֹרוֹתָיו אוֹ לְחָיָיו. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לְחִי אוֹ קוֹרָה שֶׁלּוֹ, דְּאֵין בַּמָּבוֹי אֶלָּא קוֹרָה אֶחָד וּלְחִי אֶחָד. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנִּפַּל צוּרַת הַפֶּתַח, לְפִי מִנְהָגֵנוּ שֶׁאָנוּ עוֹשִׂין צוּרַת הַפֶּתַח: (לב) אָסוּר מִשָּׁם וְאֵילָךְ. לְטַלְטֵל אֶלָּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, וְכֵן אָסוּר לְהוֹצִיא מִבַּיִת לְשָׁם, וְלֹא אָמְרִינַן כְּאן שַׁבָּת הוֹאִיל וְהֻתְּרָה הֻתְּרָה כְּמוֹ בְּסִימָן ש"ס סָעִיף ב', (מד) הוֹאִיל וְלִיתְּנְהוּ לַמְּחִיצוֹת: (לג) מֻקֶּפֶת חוֹמָה מֻתָּר. דַּהֲרֵי עַל יְדֵי הַחוֹמָה הַוְיָא כָּל הָעִיר רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר, וְתִקּוּן הַמָּבוֹי לֹא הָיָה אֶלָּא כְּדֵי לְסַלֵּק דִּיּוֹרֵי הַנָּכְרִים מֵעֲלֵיהֶן, וְלָכֵן אַף שֶׁנִּסְתַּר תִּקּוּן הַמָּבוֹי בְּשַׁבָּת, מֻתָּר, (כה) דְּהָוֵי כִּשְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שֶׁלֹּא עָרְבוּ יַחַד וְנָפַל כֹּתֶל הַמַּפְסִיק בֵּינֵיהֶן דְּאָמְרִינַן שַׁבָּת הוֹאִיל וְהֻתְּרָה הֻתְּרָה, מִשּׁוּם דְּמִחִיצוֹת הַחִיצוֹנוֹת קַיָּמוֹת, וְהָכִי נָמֵי בִּכְהָאי גַּוְנָא. וְכָתַב הַטַּ"ז (סק"ח), דְּוַדַּאי יָשְׁבָה וּלְבַסּוֹף הַקֶּפָה, כִּסְתָם עֲיָרוֹת שֶׁלָּנוּ, דְּאָז הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, אֲבָל אִם הַקֶּפָה וּלְבַסּוֹף יָשְׁבָה עָלֶיהָ דִּין כַּרְמְלִית מִדְּרַבָּנָן, וְעָשׂוּ תִּקּוּן בַּמָּבוֹי לְהַתִּיר הַטִּלְטוּל וְנָפַל הַתִּקּוּן, אָסוּר, דַּהֲרֵי מִיחַסְּרָא מְחִיצְתָּא וּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית: (לד) עוֹמֵד לִסְתֹּר. כְּגוֹן בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמְּקַלְקְלִים נָכְרִים שֶׁבַּת בְּלֵיל שַׁבָּת (כו) וְקָרוֹב לְוַדַּאי הוּא שֶׁיְּקַלְקְלוּהוּ: (לה) וְאִם סָפֵק וְכוּ'. אַיִן עוֹמֵד לִסְתֹּר קַאי: (לו) אָזְלִינַן לְקֻלָּא. דְּמוֹקְמִינַן לָהּ אַחֲזָקָתָהּ וְהַשְׁתָּא הוּא דְּנִשְׁבַּר [בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בתרומת הדשן)]: **ח** (לז) שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעָשׂוּ רַק שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת, וְלֹא עָשׂוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּחֲצֵרוֹ, וְאַף עַל פִּי כֵן מְהַנֵּי כְּדִקַיְימָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ז דְּסוֹמְכִין עַל שִׁתּוּף בְּמָקוֹם עֵרוּב: (לח) הַפְּתוּחוֹת לוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיֵּשׁ פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן שֶׁיְּכוֹלִין לְטַלְטֵל וּלְהָבִיא מִזּוֹ לְזוֹ שֶׁלֹּא דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי: (לט) שֶׁאֵין פְּתוּחוֹת וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ הָעוֹמְדוֹת בְּצַד חָצֵר זוֹ כֵּיוָן שֶׁאֵין לָהֶם פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן לְאוֹתוֹ חָצֵר, אֲסוּרוֹת, דְּלֵיתָא לַעֲרוּב גַּבֵּיהּ וְלֹא מְצֵי לַאֲתוּיֵי לְהָעֲרוּב דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁבְּרָה הַקּוֹרָה. וְדַוְקָא כְּשֶׁנִּשְׁבַּר תִּקּוּן הַמָּבוֹי בְּחֹל, (מ) אֲבָל נִשְׁבַּר בְּשַׁבָּת שָׁרֵי לְטַלְטֵל בְּכָל הַחֲצֵרוֹת, כֵּיוָן שֶׁהֶעָרוּב הָיָה קַיָּם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וַאֲפִלּוּ מֻחְצָר לְחָצֵר שָׁרֵי, בֵּין דֶּרֶךְ פְּתָחִים שֶׁבֵּינֵיהֶם בֵּין דֶּרֶךְ חוּרִין, דְּכֵיוָן שֶׁהַתֵּר בְּמִקְצַת שַׁבָּת שַׁבָּת הַתֵּר לְכָל הַשַּׁבָּת וּכְדִלְקַמָּן בְּרֵישׁ סִימָן שע"ד, וְרַק דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי אָסוּר לְטַלְטֵל: (מ) אֲסוּרוֹת. דַּע דְּאוֹתָן חֲצֵרוֹת הָאֲסוּרוֹת לְטַלְטֵל, (כמ) אֲפִלּוּ בְּבַיִת אֶחָד אָסוּר מֻחְדָּר לְחַדֵּר אִם בְּכָל חֲדַר דַּר אָדָם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כב) וְאַף דִּבְבַיִת יוֹסֵף (ד"ה וכתב הרב המגיד) כָּתַב שֶׁדַּעַת הַסְּמַ"ג (עיירובין רמה:) וְהַסְּמַ"ק (סי' רפב) בָּזֶה לְהַחְמִיר, מִכָּל מָקוֹם הַלְּבוּשׁ (סק"ד) וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וְעוֹד כַּמָּה אַחֲרוֹנִים הֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (שבת פ"ז ה"י א) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (עבודה"ק ש"א סי' יא) שֶׁפְּקֵל בָּזֶה, וְגַם עָצַם הַדִּין דְּתַחַת הַקּוֹרָה אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית אֲפִלּוּ בְּאֵינוֹ רָחָב אַרְבָּעָה, הוּא רַעְיָא מְאֹד וְנוֹטֶה יוֹתֵר לְהָקֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה, עַיֵּן שָׁם. וְדַע דְּמַה שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י' 'וְנִרְאֶה לִי' וְכוּ', הַפְּרִי יְהוֹדָה וְהָאֲחִיעֶזֶר וְהַחֶלְקַת יוֹאָב וְהַגְּרִ"ז (ס"י) וְחַיֵּי אָדָם (כלל עב סכ"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כג) וְהַגְּרַ"ז (ס"י) וְחַיֵּי אָדָם (כלל עב סכ"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כד) מְגַדִּים (א"א סק"י) מִמַּאן דְּאָמַר בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם, וּמִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה אֵין לְהַחְמִיר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בִּפְנִים: **ה** (כג) וְאַף דְּהַבַּ"ח (ד"ה ואע"ג דאמר) מַשְׁמַע דְּבַכַּרְמְלִית, מִסְתַּבְּרָא דְּגַם בְּכָרְמְלִית מִיקְרֵי הֶכֵּרָא (סק"ט) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ט) מִסְיוּם דִּלְשׁוֹן הַמְחַבֵּר שֶׁכָּתַב 'בַּיִן' וְכוּ': **ז** (מד) פּוֹסְקִים: (מה) בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בתרומת הדשן): (מ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב), וְכֵן מַשְׁמַע בְּבַיִת יוֹסֵף (שם): **ח** (מ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו) וְאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יד) וְהַגְּרַ"ז (ס"י) וְחַיֵּי אָדָם (כלל עב סכ"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז):

ש שַׁבָּת קמ"א (ע"א). ת הָרא"ש שָׁם (פ"כ סי' יג). א בְּיָצָה ל' (ע"א). ב מִשְׁנָה (ע"א). צְרוּבִין צ"ד (ע"א) וּבְרִבִּי יוֹסֵי, וְהָרִי"ף (לא.) וְהָרא"ש (פ"ט סי' ד) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י"ז (הל"ב). ג שָׁם בַּגְּמָרָא צ"ה (ע"א). ד תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' מג). ה מָרְדְּכַי פֶּרֶק ר' דְּצִידְקִין (אות תקיח) וְהַגְּהוֹת מֵיימוֹנִי פֶּרֶק ג' (סק"ו).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שסו

שסו דִּין עֵרוּב לְחָצֵר שֶׁהַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם דָּרִים בּוֹ. וּבוֹ ט״ו סְעִיפִים:

א בְּרַיְיתָא שַׁבָּת ו׳ (ע״א). ב רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה״ג), וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא מֵהַיְרוּשַׁלְמִי (פ״א ה״י).

א [א]חָצֵר (א) שֶׁהַרְבֵּה בָּתִּים פְּתוּחִים לְתוֹכוֹ, אָסְרוּ חֲכָמִים לְטַלְטֵל (ב) * מִבָּתֵּיהֶם (ג) לֶחָצֵר עַד שֶׁיְּעָרְבוּ, דְּהַיְנוּ שֶׁגּוֹבִים פַּת מִכָּל בַּיִת וּבַיִת וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ בְּאַחַד מִבָּתֵּי הַחֲצֵרוֹת, (ג) שֶׁעַל יְדֵי כָּךְ אָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים בְּאוֹתוֹ הַבַּיִת (ד) וּכְאִלּוּ כָּל הֶחָצֵר מְיֻחָד לְאוֹתוֹ בַּיִת: **ב** (ה) [ב]יוֹשְׁבֵי אֹהָלִים אוֹ סֻכּוֹת, (ו) * אוֹ מַחֲנֶה (ז) שֶׁהִקִּיפוּהוּ מְחִיצָה, (ח) אֵין מְטַלְטְלִין מֵאֹהֶל לְאֹהֶל (ט) עַד שֶׁיְּעָרְבוּ כֻּלָּם. (י) * אֲבָל שַׁיָּרָא (יא) שֶׁהִקִּיפוּהָ מְחִיצָה אֵין צְרִיכִים לְעָרֵב, (יב) לְפִי שֶׁכֻּלָּם מְעֹרָבִים וְאֵין אוֹתָם אֹהָלִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְהַפְקִיעַ הַחוֹתָם הָיָה מְיֻחָד לְכָל הַשַּׁבָּת וְדָמֵי לְסִימָן שצ״ד דְּמַנְעִילוֹ עַיִן שָׁם בְּסִימָן מ׳ מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו)), מִכָּל מָקוֹם כַּיָּן שֶׁלֹּא תִגַּע בּוֹ יָד לִפְתֹּחַ חוֹתָם מִפְּקִידֵי הַמֶּלֶךְ, וְלוֹמַר לְהַתִּיר לְפִי שֶׁבְּיָדָם לִפְרוֹעַ הַמַּס, זֶה אֵינוֹ, כַּיָּן דְּמִחְסַר מָמוֹנָא לֹא אָמְרִינַן ׳הוֹאִיל׳, לָכֵן יַעֲשׂוּ לָהֶם עֵרוּב אַחַר, עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּשׁוּ״ת חָכָם צְבִי סִימָן קי״א שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּעִיר פְּרוּצָה וְהֵם אֲסוּרִים לְטַלְטֵל בָּעִיר אַף הַבָּתִּים הַסְּמוּכִים זֶה לָזֶה וְיֵשׁ פֶּתַח בֵּינֵיהֶם, אֵין רַשָּׁאִין לְטַלְטֵל עַל סְמַךְ הָעֵרוּב שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְגַם אֵין לָהֶם לְבָרֵךְ עַל הָעֵרוּב שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת, כַּיָּן שֶׁאֵינוֹ מַתִּיר שׁוּם דָּבָר, וַאֲפִלּוּ אִם שְׁנֵי בָּתִּים פְּתוּחִים לַחֲצַר בֵּית הַכְּנֶסֶת, שֶׁמֵּאַחַר שֶׁהֵם אֲסוּרִים בְּטִלְטוּל בַּמָּבוֹי שֶׁלִּפְנֵי הַחֲצַר בֵּית הַכְּנֶסֶת, אֵין עָלָיו דִּין שִׁתּוּף שֶׁיּוּכַל לְהַנִּיחוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמְ״א סִימָן שס״ו (סעיף ג) טַעַם לַמִּנְהָג, רַק דִּין עֵרוּב שֶׁצָּרִיךְ לְהַנִּיחוֹ בְּבֵית דִּירָה וְהָוֵי לֵיהּ כְּנוֹתֵן בְּבֵית שַׁעַר כו׳ דְּאֵינוֹ עֵרוּב, וְהַבָּתִּים הַפְּתוּחִים אֲסוּרִים לְטַלְטֵל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. וְהַמְבָרֵךְ עַל הָעֵרוּב הַזֶּה הוּא בְּרָכָה לְבַטָּלָה. וְעַיִן בְּאֶבֶן הָעוֹזֵר שֶׁכָּתַב בְּטַעַם דְּמַנִּיחִין הָעֵרוּב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן שֶׁאִם לֹא כֵּן יִהְיֶה אָסוּר לְטַלְטֵל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כַּיָּן שֶׁקּוֹנִים מְקוֹמוֹת שָׁם וְהוּא בִּכְלַל נְכָסָיו, עַיִן שָׁם כַּמָּה חִדּוּשֵׁי דִּינִים:

בְּאֵר הֵיטֵב

לָהֶם לָחִי אוֹ קוֹרָה. וּלְדִידָן שֶׁאָנוּ מַנִּיחִים הָעֵרוּב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אִם נִשְׁבַּר הַתִּקּוּן בְּאוֹתוֹ מָבוֹי, כָּל הַמְּבוֹאוֹת אֲסוּרוֹת אֲפִלּוּ יֵשׁ לָהֶם תִּקּוּן בִּפְנֵי עַצְמָן, אֶלָּא אִם כֵּן יְכוֹלִין לְהָבִיא הָעֵרוּב אֶצְלָן, וְלָכֵן בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לָחִי אוֹ קוֹרָה שֶׁאֲסוּרִים לְטַלְטֵל בַּמָּבוֹי וְאֵין בָּעִיר שְׁנֵי בָתֵּי הַחֹרֶף בְּבֵית אֶחָד לֹא יַעֲשׂוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּפֶסַח דְּהָוֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו), עַיִן שָׁם:

א (ג) לֶחָצֵר. וְהוּא הַדִּין מִבַּיִת לְבַיִת, עַיִן סוֹף סָעִיף ב׳ וְרֵישׁ סִימָן שנ״ג וְסִימָן ש״ע סָעִיף ג׳:

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * מִבָּתֵּיהֶם לֶחָצֵר עַד שֶׁיְּעָרְבוּ. וְזֶה עוֹקֵר וְזֶה מַנִּיחַ בְּלֹא עֵרְבוּ, צָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א)]:

ב * אוֹ מַחֲנֶה. עַיִן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ו). וְכָל זֶה בִּשְׁעַת שָׁלוֹם, **אֲבָל בְּשָׁעָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִין לְמִלְחָמָה אֲפִלּוּ מִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת, פְּטוּרִין מֵעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, וַאֲפִלּוּ בַּחֲזָרָתָן מִן הַמִּלְחָמָה** [פּוֹסְקִים]:

*** אֲבָל שַׁיָּרָא.** עַיִן בְּהָרַב הַמַּגִּיד (פ״א ה״ג), וּמַשְׁמַע מִמֶּנּוּ דְּחִלּוּקָא דְּמַחֲנֶה מִשַּׁיָּרָא הוּא בָּזֶה, דִּבְמַחֲנֶה מַיְירֵי שֶׁחוֹנִים יָמִים רַבִּים וּבְשַׁיָּרָא מַיְירֵי שֶׁאֵין חוֹנִים רַק לְיוֹם אֶחָד דְּהַיְנוּ מִפְּנֵי הַשַּׁבָּת, וְהָעָתִּיקוּ כֵּן אֵיזֶה מְפָרְשִׁים. אֲבָל אֵין זֶה הָכְרֵחַ בְּמַשְׁמָעוּת דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם, וּבֶאֱמֶת מְנָא לֵיהּ זֶה, וְאַדְרַבָּה **הַסְּבָרָא נוֹתֶנֶת דְּהוּא הַדִּין אִם הַשַּׁיָּרָא חוֹנֶה אֵיזֶה יָמִים כְּמוֹ שֶׁמָּצוּי בְּהוֹלְכֵי בַּמִּדְבָּר שֶׁמִּפְּנֵי אֵיזֶה סִבָּה צָרִיךְ לְהַמְתִּין אֵיזֶה יָמִים דְּגַם כֵּן אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב, דְּבָזֶה שַׁיְכָא גַּם כֵּן סְבָרַת הָרַמְבַּ״ם** (עירובין פ״א ה״ג) **דְּאֵין אוֹתָן אֹהָלִים קְבוּעִים לָהֶם, וַאֲמִינָא עוֹד דְּאֶפְשָׁר דְּגַם בְּמַחֲנֶה שֶׁחוֹנִים יָמִים, אִם רַק מַחֲזִיקִים בַּדֶּרֶךְ, הֲרֵי הֵם כְּשַׁיָּרָא, וּבְהוּ גַּם כֵּן שַׁיְכָא סְבָרָא דְּאֵין אוֹתָם אֹהָלִים קְבוּעִים לָהֶם כָּעֵת וְלֹא עָמְדוּ רַק לָפוּשׁ אוֹ מִסִּבָּה אַחֶרֶת,** וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה שֶׁמְּחַוַּרְתָּא דְּמִלְּתָא כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשְׁנוּ בַּמִּשְׁנָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְאֵין לַחֲבֵרוֹ תְּפִיסַת יָד בָּהֶן, כְּמוֹ שֶׁמּוּכָח סִימָן ש״ע סָעִיף ב׳ וג׳. וְצָרִיךְ לְהַזְהִיר עַל זֶה בַּמְּקוֹמוֹת שֶׁאֵין לָהֶם תִּקּוּן מְבוֹאוֹת בָּעִיר, דְּאַף בְּבַיִת אֶחָד לֹא יְטַלְטְלוּ שְׁנֵי שְׁכֵנִים הַדָּרִים בִּשְׁנֵי חֲדָרִים אִם לֹא שֶׁעָשׂוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בֵּינֵיהֶם. וְכֵן צָרִיךְ לְהַזְהִיר בַּמְּקוֹמוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם לָחִי אוֹ קוֹרָה אוֹ צוּרַת הַפֶּתַח וְנִשְׁבַּר הַתִּקּוּן בְּאוֹתוֹ מָבוֹי שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת [שֶׁמֻּנָּח שָׁם הָעֵרוּב וּכְהַאי גַּוְנָא], אִם נִשְׁבַּר בְּחֹל, שֶׁלֹּא יְטַלְטְלוּ שׁוּב בְּכָל הַמְּבוֹאוֹת אֲפִלּוּ יֵשׁ לָהֶם תִּקּוּן בִּפְנֵי עַצְמָם אֶלָּא אִם כֵּן הוּא בְּעִנְיָן שֶׁיְּכוֹלִין לְהָבִיא הָעֵרוּב אֶצְלָן מִבֵּית הַכְּנֶסֶת. וְדַע עוֹד דִּבְמָקוֹם שֶׁאֵין עוֹשִׂין תִּקּוּן מְבוֹאוֹת בָּעִיר, (כט) צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עַל כָּל פָּנִים בְּאוֹתוֹ חָצֵר שְׁנֵי בָּתִּים [וְכֵן הוּא הַדִּין שְׁנֵי בָּתִּים זֶה נֶגֶד זֶה וּפִירְהוֹי״ז בֵּינֵיהֶם אוֹ שְׁנֵי חֲדָרִים הַפְּתוּחִים לְבַיִת אֶחָד] אוֹ בֶּחָצֵר הַסְּמוּכָה לָהֶם בְּעִנְיָן שֶׁיְּכוֹלִין לְהָבִיא הָעֵרוּב אֶצְלָם דֶּרֶךְ פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן בְּשַׁבָּת, (ל) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דִּבְאֹפֶן זֶה שֶׁלֹּא עָשׂוּ תִּקּוּן לַמְּבוֹאוֹת, לֹא יַנִּיחוּ הָעֵרוּב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כַּנָּהוּג, רַק בְּאַחַד הַבָּתִּים, וְאִם לֹא עָשׂוּ כֵן, אָסוּר לְטַלְטֵל אֲפִלּוּ בַּחֲצַר בֵּית הַכְּנֶסֶת עַל סְמַךְ הָעֵרוּב שֶׁמֻּנָּח בְּבֵית הַכְּנֶסֶת:

א (א) שֶׁהַרְבֵּה בָּתִּים. שֶׁל אֲנָשִׁים מְיֻחָדִים: (ב) מִבָּתֵּיהֶם לֶחָצֵר. וְהוּא הַדִּין (ג) מִבַּיִת לְבַיִת בְּתוֹךְ הֶחָצֵר (ג) אוֹ בְּתוֹךְ הַמָּבוֹי אַף שֶׁהַמָּבוֹי מְתֻקָּן בְּלֶחִי וְקוֹרָה. וְטַעַם בְּכָל זֶה דְּגָזְרוּ שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא (ג) מֵרְשׁוּתוֹ לִרְשׁוּת חֲבֵרוֹ כְּדֵי דְּלֹא לֵיתֵי לְאַפּוּקֵי מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וּבֶחָצֵר גּוּפָא מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ, וַאֲפִלּוּ מֵחָצֵר לְחָצֵר (ד) נַמִּי מֻתָּר, דְּלֹא גָּזְרוּ בָּזֶה רַבָּנָן וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שע״ב (ס״א): (ג) שֶׁעַל יְדֵי כָּךְ וְכוּ׳. דְּעִקַּר דִּירָתוֹ שֶׁל אָדָם בְּמָקוֹם שֶׁפִּתּוֹ שָׁם: (ד) וּכְאִלּוּ כָּל הֶחָצֵר. וּכְמוֹ שֶׁהִסְבִּיר הָרַמְבַּ״ם (פ״א ה״ו) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, שֶׁיִּתְעָרְבוּ בְּמַאֲכָל אֶחָד שֶׁמַּנִּיחִין אוֹתוֹ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, כְּלוֹמַר שֶׁכֻּלָּנוּ מְעֹרָבִין וְאֹכֶל אֶחָד לְכֻלָּנוּ וְאֵין כָּל אֶחָד מִמֶּנּוּ חוֹלֵק רְשׁוּת מֵחֲבֵרוֹ, אֶלָּא כְּשֵׁם שֶׁיַּד כֻּלָּנוּ שָׁוָה בְּמָקוֹם זֶה שֶׁנִּשְׁאָר לְכֻלָּנוּ, כָּךְ יַד כֻּלָּנוּ שָׁוָה בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָחַז כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ וַהֲרֵי כֻּלָּנוּ רְשׁוּת אֶחָד, וּבַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה לֹא יָבֹאוּ לִטְעוֹת וּלְדַמּוֹת שֶׁמֻּתָּר לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: **ב** (ה) יוֹשְׁבֵי אֹהָלִים וְכוּ׳. כְּגוֹן שׁוֹכְנֵי מִדְבָּרִיּוֹת וְכַדּוֹמֶה: (ו) אוֹ מַחֲנֶה. מְקוֹם חֲנִיָּה שֶׁל אַנְשֵׁי חַיָּלוֹת עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה שֶׁקּוֹרִין בִּלְשׁוֹנֵנוּ לַאגָע״ר, וְעַיִן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה אבל): (ז) שֶׁהִקִּיפוּהוּ מְחִיצָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהָיָה מְחִיצָה (ה) גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מַקֶּפֶת סְבִיב הָאֹהָלִים וְהַסֻּכּוֹת: (ח) אֵין מְטַלְטְלִין מֵאֹהֶל לְאֹהֶל. וְהוּא הַדִּין מֵאֹהֶל לְחָצֵר, דְּהַיְנוּ לְאוֹתוֹ שֶׁטַח שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַמְּחִיצָה: (ט) עַד שֶׁיְּעָרְבוּ. וּמֵאוֹתוֹ טַעַם שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף א׳: (י) אֲבָל שַׁיָּרָא. אוֹרְחַת אֲנָשִׁים הַהוֹלְכוֹת דֶּרֶךְ מִדְבָּר: (יא) שֶׁהִקִּיפוּהָ מְחִיצָה. וְיֵשׁ לָהֶם בְּתוֹךְ הַהֶקֵּף אֹהָלִים לְכָל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ: (יב) לְפִי שֶׁכֻּלָּם וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ, דְּכֵיוָן שֶׁאֵין אוֹתָם אֹהָלִים קְבוּעִים לָהֶם לְדִירָה, רַק דֶּרֶךְ אַרְעֵי בְּשָׁעָה שֶׁעוֹמְדִים לָפוּשׁ מַעֲמִידִים אֹהָלִים,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כט) מָגֵן אַבְרָהָם וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ל) תְּשׁוּבַת חָכָם צְבִי, וְהוּבָא בְּכַמָּה אַחֲרוֹנִים. וְטַעְמוֹ, דְּהָא בֶּאֱמֶת קַיְמָא לָן דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת צָרִיךְ לִהְיוֹת דַּוְקָא בְּבֵית דִּירָה, וּמַה שֶּׁאָנוּ מַנִּיחִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כָּתַב רַמְ״א לְקַמָּן בְּסִימָן שס״ו סָעִיף ג׳ מִשּׁוּם דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת שֶׁלָּנוּ הוּא בִּמְקוֹם שִׁיתּוּפֵי מְבוֹאוֹת, וְשִׁיתּוּף אֵין צָרִיךְ דַּוְקָא בְּבֵית דִּירָה, וְאִם כֵּן בָּזֶה שֶׁלֹּא תִּיקְנוּ הַמְּבוֹאוֹת, אֵין עָלָיו שֵׁם שִׁיתּוּף רַק שֵׁם עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּעַלְמָא וְצָרִיךְ דַּוְקָא בֵּית דִּירָה:

א (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וּרְצוֹנָם לוֹמַר אֲפִלּוּ הֵן סְמוּכִין מַמָּשׁ זֶה לָזֶה וְרַק פֶּתַח בֵּינֵיהֶם: (ג) פָּשׁוּט. וְעַיִן לְקַמָּן בְּסִימָן ש״ע בְּבֵאוּר הֲלָכָה סָעִיף ג׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אוֹ שֶׁאֵין עוֹבְרִים, דְּהִסְכַּמְנוּ שָׁם דְּהָעִקָּר כְּשִׁיטָה זוֹ דְּגַם בְּמִבַּיִת לְבַיִת בִּלְחוּד גַּם כֵּן אָסוּר: (ג) וְחָצֵר גַּם כֵּן יֵשׁ בּוֹ הִשְׁתַּתְּפוּת שֶׁל חֲבֵרוֹ: (ד) הַיְינוּ כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בֶּחָצֵר וּכְדִלְקַמָּן שָׁם: **ב** (ה) רַמְבַּ״ם פֶּרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת מְלָכִים (הי״ג):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah